

İttifaklar Seçmen İradesine Vurulan Pranga mıdır?

Anayasamızın başlangıç metnine göre;

Egemenlik kayıtsız şartsız Türk Milletine aittir. Milletin iradesi mutlak derecede üstündür. Millet adına yetki kullananlar da Anayasada gösterilen **hürriyetçi demokrasi** ve bunun icaplarıyla belirlenmiş hukuk düzeni dışına çıkamaz.

Kuvvetler ayrımı, Devlet organları arasında üstünlük sıralaması değil, belli Devlet yetki ve görevlerinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı medeni bir iş bölümü ve işbirliği olduğu ve üstünlüğün ancak Anayasa ve kanunlarda bulunduğu belirtilmiştir.

Doğrudan demokrasi fiilen uygulanamadığından, **temsili demokrasi** ile yönetime katılıyoruz. Yani egemenlik haklarımızı seçtiğimiz temsilciler üzerinden kullanıyoruz.

Temsilcilerin devreye girmesiyle demokratik yönetimde **1.** zorunlu daralma oluşur.

Yasama gücünü kullanan Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri her seçim döneminde

yenilenmektedir. Millet'in iradesinin tecellisinde **2.** bir daralma da Milletvekili Adaylarının seçilmesinde yaşanır. Parti Başkanlarının ve yönetimlerinin çeşitli unsurları dikkate alarak tespit ettikleri Milletvekili Adayları halkın önüne çıkarılır ve oy vermeleri istenir. Bağımsız Milletvekili adaylığı da mümkün olabilen zorlu bir süreçtir.

Parti yönetimlerinin beklenti ve öncelikleriyle Millet'in ihtiyaçları her zaman uyuşmaz. Seçilen adayların sosyal ve ekonomik yönlerden Millet'i yansıtamaması, belirli meslek, bölge ve ekonomik güç odaklarının etkisiyle oluşmaları, en eski demokratik hastalıklardan birisidir. Bu hastalığın seyri, yasama dönemi faaliyetlerinden kolaylıkla takip edilebilir!

Adayların dışında, siyasi görüş ve akımların da devreye girmesiyle, seçmen kendisine en yakın gelen Parti veya Vekil adayını seçerek vekaletini teslim eder.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden sonra, **Yasama** ve **Yürütme** ayrılığı net olarak sağlanabildi. Yeni sistemle birlikte **koalisyon** devri kapandı, **ittifak** dönemi başladı.

Cumhurbaşkanı seçiminde ittifakların kurulması, zorunlu olduğu kadar, toplumsal uyum ve birlik açısından da faydalı bir süreçtir. Sonuçta tek Cumhurbaşkanı olacağından genel kabul görmesi önemlidir.

Milletvekili seçimlerinde ittifakların kurulması ise, seçmen iradesinin piyasa malına dönüşmesine yol açmaktadır. Farklı partilerin seçmen iradesi üzerinden pazarlık yapması ve seçim hürriyetini doğrudan etkileyen kararlar alması, demokratik açıdan kabul edilemez bir **3.** seviye hak daralmasıdır. Cumhurbaşkanlığı seçim ittifakı ile birlikte uygulandığında **yürütme** fiilen **yasama** gücünü baskılar ve tam kontrol altına alır.

Demokratik partiler seçim barajları yüzünden Mecliste zorlukla yer bulabilirken, ittifak yapıları nedeniyle hızla 2 kutup etrafında toplanmak zorunda kalmaktadır. Küçük partilerin Vekil çıkarmaya yetmeyen azınlık oyları, büyük partilerin daha da büyümesine yaramaktadır.

Yerel seçimlerde ittifakların bazı yerlerde başkan adayı çıkarmamaları ise tam bir demokratik hak ihlalidir. Seçmenin tercih hakkı elinden alınmış ve normalde düşünmediği partilere oy vermeye zorlanmıştır. İttifakların ayrımcı ve ötekileştirici propagandaları da toplumsal kardeşliğe, birlik ve beraberlik şuuruna zarar vermiştir. Aday göstermemek, seçmenlerin iradesine vurulan **4.** pranga olmuş ve herkesi rahatsız etmiştir.

Bütün bunlar yetmezmiş gibi, son günlerde bazı siyasilerin büyükşehirlerde ile belediye başkanlarının seilmeyip, büyükşehir belediye başkanlarınca atanmasının dile getirilmesi, tam bir felaket haberi gibidir. Seçmenin iyice kırılan ve daraltılan iradesine **5.** prangayı takmak isteyenlere el insaf demek lazım!

Eęer bu garip arzu gerçekleşirse, seçmenlerin tamamı eski toprak ağalarının kendi aralarında alış veriş yaptığı aşiretler gibi, iradesi elinden alınmış topluluklar haline gelmiş olur. Allah göstermesin diyelim.

Sonuç olarak, hayattaki hemen her şey gibi, kanunların da olgunlaşma süreci vardır. Yerel seçimlerde yaşanan sıkıntıları da dikkate alarak, ittifak yapısının sadece Cumhurbaşkanı seçimlerinde yürürlükte olması, Milletvekili ve Belediye Başkanlığı seçimlerinde ittifak tahakkümleri ile seçmen iradesinin iyice daraltılmaması için düzenlemeler yapılmalı ve Anayasamızda tarif edilen **hürriyetçi demokrasi** gözetilmelidir.

Grsel Kaynaęı: <https://www.internethaber.com>

Anayasa Kaynaęı: <https://www.mevzuat.gov.tr/Anayasa>